

ERFGOEDPARTICIPATIELADDER

Participatie is een gelaagd begrip dat meerdere niveaus bevat. De 'ladder' hieronder vat deze vijf trappen samen: hoe hoger u op de ladder klimt, hoe meer u de besluitvorming uit handen geeft. Elke trap is even waardevol. Informatie delen zien we als basis voor alle volgende stappen. Belangrijk is wel om duidelijk aan de deelnemers te communiceren waar de beslissingen uiteindelijk genomen worden. FARO ontwikkelde en gebruikte dit schema voor onder andere waarderingstrajecten.

	OMSCHRIJVING	ROL ERFGOEDORGANISATIE	WERKVORMEN	
LATEN DOEN, DENKEN, BESLISSEN	<ul style="list-style-type: none">• zelfbestuur, zelfbeschikking• de organisatie geeft uit handen, ondersteunt en faciliteert	Vooraf een coach: <ul style="list-style-type: none">• advies geven• voorwaarden scheppen• praktisch (en logistiek) ondersteunen	De beslissing ligt hier bij de deelnemers. U kunt hen helpen door hen kaders en instrumenten, zoals bijvoorbeeld checklists, aan te reiken. Het is belangrijk om op voorhand de taken en verantwoordelijkheden helder af te spreken en te verdelen.	05
SAMEN DOEN, DENKEN, BESLISSEN	<ul style="list-style-type: none">• samen ontwikkelen, samen uitvoeren; er wordt mee-beslist, mee-gedacht en mee-gedaan• er is een gelijkwaardig partnerschap tussen organisatie en participanten	Vooraf een partner: <ul style="list-style-type: none">• doorvragen• zoeken naar <i>common ground</i> en consensus• inbreng van de andere respecteren• het eigen standpunt van de erfgoedorganisatie duidelijk verwoorden	Hier wordt de beslissing samen genomen en dus zijn er vergadertechnieken en/of stemprocedures nodig.	04
ADVIES VRAGEN	<ul style="list-style-type: none">• participanten formuleren een advies aan de erfgoedorganisatie• participanten bevragen kritisch werking en resultaten	Vooraf een moderator: <ul style="list-style-type: none">• niet oordelen, wel doorvragen• iedereen aan het woord laten• argumenten pro en contra oplijsten• conflicten bespreekbaar maken	Vaak vertrekken dit soort participatievormen van een voorzet door de organisatie en spelen deze zich af op het vlak van beleid: een ontwerp van beleidsplan, doelstellingen ... Ook kan een groep op dit niveau een SWOT-analyse maken. De groep brengt formeel advies uit, maar de uiteindelijke beslissing blijft bij de erfgoedorganisatie.	03
INBRENG VRAGEN	<ul style="list-style-type: none">• de erfgoedorganisatie vraagt om feedback of een concrete bijdrage• de erfgoedorganisatie vraagt om specifieke informatie over een bepaald type erfgoed• participanten formuleren vrijblijvend voorstellen over mogelijke acties en beleid	Vooraf een onderzoeker: <ul style="list-style-type: none">• luisteren, samenvatten, doorvragen• niet oordelen• inspireren en stimuleren• ondersteunen en voorwaarden scheppen	Werkvormen die u hier kunt inzetten hebben een brainstorm-achtig karakter. Denk bijvoorbeeld aan een worldcafé, waarbij mensen in kleine groepjes ervaringen, ideeën en informatie delen. Onder deze trap vallen ook projecten waarbij deelnemers informatie bijdragen (bv. taggen), of een deel van een erfgoedtaak op zich nemen ...	02
INFORMATIE DELEN	<ul style="list-style-type: none">• de erfgoedorganisatie informeert over de activiteiten en/of het beleid• de organisatie legt uit waarom deze activiteiten plaatsvinden en waarom bepaalde keuzes worden gemaakt	Vooraf een lesgever: <ul style="list-style-type: none">• toelichten• definiëren• herkenning mogelijk maken• nieuwsgierigheid prikkelen	Naast presentaties zijn hier vooral didactische werkvormen aan zet. Manieren om mensen te laten proeven van erfgoedwerk bijvoorbeeld door zaken te demonstreren, een blik achter de schermen te geven, of door collega's te laten vertellen over hun werk.	01